

Stichting Oranjetuin wacht op grondbeschikking

dwt Foto's/Irvin Ngariman

De Nieuwe Oranjetuin werd enigszins opgeschoond voor de Open Monumentendag van 14 oktober.-.

door Audry Wajwakana

PARAMARIBO — “Alleen een grondbeschikking van de overheid, kan de Nieuwe Oranjetuin redden van verdere verloederding”, zegt Gerard Alberga, voorzitter van Stichting Oranjetuin. De begraafplaats uit de achttiende eeuw, waar de elite uit het koloniale verleden werden begraven, dreigt als gevolg van verwaarlozing overgenomen te worden door onkruid en zwervers. “Dit is het probleem, waarom wij niet optimaal tot renoveren kunnen overgaan.” De financiën komen niet los, zolang de overheid niet de grondbeschikking aan de stichting wil geven. Vandaar dat de statuten van de stichting zodanig gewijzigd zijn, dat de grond niet verkocht mag worden en de overheid ook meebeslist.

Rijke geschiedenis

De Nieuwe Oranjetuin aan de Nassylaan is de voortzetting van de Oude Oranjetuin bij de Hervormde Kerk op het Kerkplein en heeft een rijke geschiedenis. De grafstenen van zeven gouverneurs zijn nog te vinden. In 1756 werd de begraaf-

plaats in gebruik genomen, waar welgestelde burgers uit de koloniale tijd werden begraven. “In die periode moest men in twee betalingstermijnen 10.000 kg suiker per keer betalen. De eerste keer was voor de grond en de tweede keer voor het grafsteen.” Suiker was toen wettig betaalmiddel.

Alberga twijfelt of de bekende Elisabeth Samson tussen al de overige verwaarloosde grafstenen ligt. De vrijgeborene dochter van een voormalig slavin trouwde als eerste vrije zwarte vrouw met een blanke man. Zij behoorde tot een van de rijkste personen in de 18e eeuw. “Ook zij betaalde voor haar laatste rustplaats in de Oranjetuin, maar haar nabestaanden zorgden niet voor een grafsteen, waardoor het onduidelijk is waar zij precies ligt.” In 1926 werden honderdvijfentwintig stuks oude graven uit Kitty's hof, van het terrein van de huidige Leger des Heils overgebracht en de Nieuwe Oranjetuinwerd afgesloten.

Bekenden begraven

In 1951 werd het daarna voor tien jaar opengesteld

Een zwerver heeft op een graf zijn onderkomen gebouwd.-.

en werden in die periode de medeoprichter Frederik Lim a Po van de Nationale Partij Suriname (NPS) en de oprichter Rudi Kappel van de Surinaamse Luchtvaart Maatschappij (SLM) begraven. Minder bekend is dat er ook christelijke Hindostanen in de Nieuwe Oranjetuin werden begraven. Uit de archieven van het Centraal Bureau Burgerzaken (CBB) zijn 1.600 graven geteld, maar Alberga vond 900 stuks terug. “In 1984 trachtte de toenmalige minister van Justitie, Subhaas Punwasi, de begraafplaats weg te bulldozeren om er een paleis van Justitie neer te zetten. Maar door veel tegenstand van uit de gemeenschap werden deze plannen niet doorgevoerd.”

Projecten

Vanaf 1985 kreeg de Rotary Club Paramaribo het beheer om de begraafplaats te onderhouden en in 1988 werd de Stichting Oranjetuin opgericht. “Er zijn projecten uitgeschreven om de begraafplaats te renoveren, zodat deze de waardige plaats krijgt op de werelderfgoedlijst. Zo willen wij ook een urnenmuur opzetten. Doordat Stichting Oranjetuin geen beschikkingsrecht op de begraafplaats heeft, kunnen deze projecten echter niet uitgevoerd worden”, klaagt Alberga. “Goede voorbeelden van succesvol beheer zijn het ‘Fort Nieuw Amsterdam’ en ‘Het Waaggebouw’. Ik ben wel hoopvol gestemd, dat deze president wel een open oor heeft om de investering voort te laten gaan”, besluit Alberga.